

BÀI TẬP CHƯƠNG PHÉP TÍNH VI PHÂN HÀM NHIỀU BIẾN

GV: Lê Nguyễn Kim Hằng

1/ Tính các đạo hàm riêng của các hàm số sau

a. $z = \arcsin\left(\frac{x}{y}\right)$

c. $z = \arctg\left(\frac{x+y}{x-y}\right)$

b. $z = \ln\left(x + \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}\right)$

d. $z = \int_x^y \frac{\cos t}{t^2 + 3} dt$

2/ Tính các giới hạn sau

a. $\lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ y \rightarrow 2}} \frac{xy - y - 2x + 2}{x - 1}$

c. $\lim_{\substack{x \rightarrow 0 \\ y \rightarrow 0}} \frac{x^3 y}{x^2 + y^2}$

b. $\lim_{\substack{x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow 3}} \left(1 + \frac{y}{x}\right)^{2x}$

d. $\lim_{\substack{x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty}} \frac{x^2 + 3y^2}{x^4 + y^4}$

3/ Chứng minh rằng hàm số $u = \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}}$ thỏa phương trình

$$\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial z^2} = 0 \text{ (phương trình Laplace).}$$

4/ Cho $\begin{cases} x = r \cos \theta \cos \varphi \\ y = r \cos \theta \sin \varphi \\ z = r \sin \theta \end{cases}$. Hãy tính định thức

$$\begin{vmatrix} \frac{\partial x}{\partial r} & \frac{\partial x}{\partial \varphi} & \frac{\partial x}{\partial \theta} \\ \frac{\partial y}{\partial r} & \frac{\partial y}{\partial \varphi} & \frac{\partial y}{\partial \theta} \\ \frac{\partial z}{\partial r} & \frac{\partial z}{\partial \varphi} & \frac{\partial z}{\partial \theta} \end{vmatrix}$$

5/ Tính vi phân toàn phần cấp 1 và cấp 2 của hàm số

a. $z = x^3 y^2 + 9y^4 - 5$

b. $z = \ln(x^2 + 3y)$

6/ Tính gần đúng các giá trị sau

a. $\ln(0,99^4 + 1,03^4 - 1)$

c. $(2,03)^{2,98}$

b. $\sqrt{3,02^2 + 4,03^2}$

d. $\sin 29^0 \cdot \cos 62^0$

7/ Chứng minh rằng hàm số $z = xf\left(\frac{y}{x}\right) - x^2 - y^2$ thỏa mãn phương trình

$$x \frac{\partial z}{\partial x} + y \frac{\partial z}{\partial y} = z - x^2 - y^2$$

8/ Tính $\frac{dz}{dt}$ biết $z = \ln\left(\sin \frac{x}{y}\right)$, trong đó $x = 3t^2$, $y = \sqrt{t^2 + 1}$

9/ Tính $\frac{\partial z}{\partial x}$, $\frac{\partial z}{\partial y}$ biết $z = u^2 \ln v$, trong đó $u = x^2 - y^2$, $v = e^{xy}$

10/ Chứng minh rằng hàm số $u = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$ có $d^2u \geq 0$ với mọi x, y, z không đồng thời bằng không.

11/ Giả sử z là hàm theo biến x, y xác định bởi phương trình $x \cos y + y \cos z + z \cos x = 1$. Tính $\frac{\partial z}{\partial x}$, $\frac{\partial z}{\partial y}$.

12/ Tìm cực trị của các hàm số sau

a. $z = xy + \frac{50}{x} + \frac{20}{y} \quad (x > 0, y > 0)$

b. $z = x^3 + 15xy + y^3$

c. $z = x^2 + y^2 - 2 \ln x - 18 \ln y$

d. $z = x^3 + xy^2 - x^2y - y^3$

e. $z = (x^2 + y^2)e^{-(x^2 + y^2)}$

f. $z = x + \frac{y^2}{4x} + \frac{z^2}{y} + \frac{2}{z}$

13/ Tìm cực trị có điều kiện tương ứng sau

a. $z = x^2 + y^2$ với $\frac{x}{2} + \frac{y}{3} = 1$

b. $z = x + 2y$ với $x^2 + y^2 = 5$

c. $u = x + y + z$ với $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$

d. $u = x + 2y + 3z$ với điều kiện $x^2 + y^2 + z^2 = 14$.

14/ Tìm giá trị lớn nhất và nhỏ nhất của các hàm số sau

a. $z = x^2 + y^2 - xy + x + y$ trên miền D giới hạn bởi các đường thẳng $x = 0, y = 0$ và $x + y = -3$.

b. $z = x^2 + 2y^2 - x$ trên hình tròn $x^2 + y^2 \leq 1$

c. $z = x^3 + y^3 - 3xy$ trên miền $D = \{(x, y) / 0 \leq x \leq 2, -1 \leq y \leq 2\}$

d. $z = x^2 + y^2 - 12x + 16y$ trên hình tròn $x^2 + y^2 \leq 25$

15/ Tìm trên elip $x^2 + 9y^2 = 9$ các điểm gần nhất và xa nhất đối với đường thẳng $4x + 9y = 16$.

16/ Tìm đạo hàm theo hướng $\overrightarrow{AB}$ của hàm $u = xy^2z^3$ tại điểm $A(3, 2, 1)$ với $B = (5, 4, 2)$.

17/ Tìm đạo hàm của $z = \ln(x^2 + y^2)$ tại điểm $M(3, 4)$ theo hướng gradient của hàm z tại điểm ấy.

18/ Tìm độ lớn và hướng của $\text{grad}u$ với $u = x^3 + y^3 + z^3 - 3xyz$ tại điểm $A(2, 1, 1)$. Tại những điểm nào thì $\text{grad}u$ vuông góc với trục Oz ? $\text{grad}u$ triệt tiêu?

19/ Tính các tích phân sau:

a. $\iint_{\substack{0 \leq x \leq 2 \\ 1 \leq y \leq 2}} (x^2 + y^2) dx dy$

b. $I = \int_0^1 dy \int_{\sqrt{y}}^1 \sin(x^3 - 1) dx$

c. $\iint_D x\sqrt{y} dx dy$ với D là miền giới hạn bởi các đường $x = y^2$, $x = 2 - y^2$

d. $\iint_D y \ln x dx dy$ với D là miền giới hạn bởi các đường cong $xy = 1$, $y = \sqrt{x}$, $x = 2$

e. $\iint_D \frac{dx dy}{x^2 + y^2 + 1}$ với D là nửa hình tròn $x^2 + y^2 \leq 1$ nằm phía trên trục hoành.

f. $\iint_D (3x + y) dx dy$ với D xác định bởi: $x^2 + y^2 \leq 9$, $y \geq \frac{2}{3}x + 3$.

20/ Tính diện tích hình phẳng giới hạn bởi các đường cong $x^2 - 4x + y^2 = 0$, $x^2 + y^2 - 4y = 0$

21/ Tính diện tích phần mặt paraboloid $y = 1 - x^2 - z^2$ và $x^2 + z^2 = 1$

22/ Tính thể tích phần khối cầu $x^2 + y^2 + z^2 = 8$ bên trong mặt trụ $x^2 + y^2 = 4$.